

Voor de kust van Estland ligt een eilandje dat een halve eeuw ongemoeid is gebleven. Op Muhu is de biodiversiteit enorm en zijn tradities stevig verankerd. Wie dat zelf wil beleven, kan mee op haringvangst aan boord van een oude vissersloep.

TEKST EN FOTOGRAFIE KAT DE BAERDEMAEKER

HET EILAND WAAR DE *tijd rust*

Op Muhu mogen de schapen vrij rondlopen.

W

‘Welcome to Muhu, the island where time rests’. De slogan prijkt op de kade van de kleine haven waar ik aanmeer. Ik neem mijn intrek in Pädaste Manor House, gelegen op een eiland in een Estlandse inham van de Baltische Zee. Hoge bomen omringen het statige landhuis, het schijnsel van de lage zon weerkaatst op het rimpelloze water van de baai. Slechts anderhalf uur van de hoofdstad Tallinn lijkt het wel of we een eeuw zijn teruggegaan in de tijd. Muhu, wat maan betekent, staat niet alleen bekend om zijn rust, maar ook om de biodiversiteit. Gulden sleutelbloemen kleuren de borders rond Pädaste geel. Dat deze hier massaal gedijen is een goede barometer voor de ongereptheid van het eiland, dat altijd een beetje een buitenbeentje is geweest en in hoofdzaak werd bevolkt door vissers en ambachtslieden.

Natuur kon hier zijn gang gaan

Zo’n anderhalve eeuw terug ontpopte het eilandje zich tot een populaire vakantiestek voor invloedrijke Duits-Baltische militairen in dienst van de tsaar en werden er majestueuze landhuizen opgetrokken. Ook kunstenaars wisten het eilandje te vinden om zijn natuur, architectuur en het bijzondere licht. Het tij keerde echter tijdens de Sovjetoverheersing. Hoewel Muhu grotendeels gespaard bleef van de Sovjetinvloed, werd het als buffer tegen het Westen gebruikt en moest je een visum hebben om erheen te gaan. De bevolking slonk, landhuizen en boerderijen werden verwaarloosd en de akkers aan hun lot overgelaten. Maar de leegloop had ook een voordeel: het betekende dat de natuur zo’n vijftig jaar lang ongemoeid werd gelaten, met die unieke biodiversiteit als resultaat. Pädaste Manor House is het enige riante landhuis dat overeind wist te blijven

en is door zijn huidige eigenaars, de Nederlandse Martin Beuer en diens op Muhu geboren echtgenoot Imer, tot in de puntjes gerestaureerd en verbouwd tot hotel.

Banden met Scandinavië

Mede dankzij een ontspannend avondbad in een hottub aan de rand van het water van het Pädaste Manor House heb ik uitstekend geslapen. In de vroege ochtend rijd ik dan ook uitgerust met Martin naar een vissershaventje in het noorden van het eiland. Een smalle weg meandert door bossen en velden vol wilde bloemen. De lucht geurt er naar jeneverbes. “Dit is de meest verspreide struik op Muhu omdat-ie prima het ruige winterse klimaat weet te trotseren”, lacht Martin, die zich bijzonder inzet voor het welzijn van het eiland en het behoud van zijn natuur, tradities en cultuur. “Historisch gezien is Muhu nauw verwant aan de omliggende eilanden Saaremaa en Hiiumaa, maar ook met het Zweedse Gotland, Åland en Öland, het Deense Bornholm en het Duitse Rügen, waarmee het sinds oudsher handel drijft. Het eilandje stond vooral bekend om zijn bekwame vaklui, wat je aan de fraaie huizen en boerderijen goed kunt zien”, vertelt Martin trots.

Baltische haring

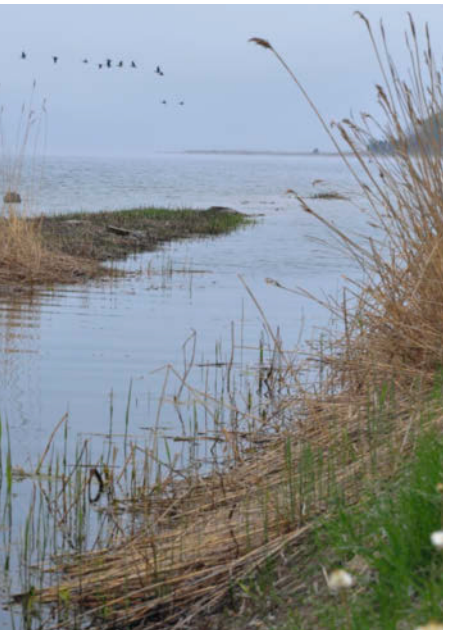
In het gehucht Kallaste wachten vissers Tarmo en Mikhel ons op om uit te varen. Dreigende wolkenluchten hangen laag over zee. Voor een geïmproviseerde ponton brengen de vissers hun bootjes in gereedheid. De zee is spiegelglad en

Kraanvogels vliegen voorbij, een dagelijks gezicht tijdens het broedseizoen.

Met oude houten sloepen trekken de lokale vissers eropuit om haring te vangen.

De motor van het bootje dateert nog uit Sovjettijd.

Baltische haring is klein, maar bijzonder fijn van smaak.

> het is windstil. “Stilte voor de storm”, gromt Tarmo, terwijl hij naar de einder tuurt. Het is nu mei en pas sinds een maand kunnen ze opnieuw uitvaren. Tot dan was de zee bevroren. “Wanneer het zee-ijs smelt komt er plankton vrij en daar komt massaal vis op af. In deze periode van het jaar zwemmen haringen in grote scholen vlak bij de kusten en hoeven we niet ver uit te varen”, zegt Mikkel in gebrekkig Engels. Dat Baltische haring klein is maar bijzonder fijn van smaak, weet Martin me te vertellen, die voor Pädaste een vaste afnemer is van Tarmo’s vangst. “Een echte delicatessen”, verzekert hij.

Alle hens aan dek

Met het bootje van Mihkel op sleeptouw, stuurt Tarmo zijn eigenhandig gebouwde sloep de zee op. Als we eenmaal de baai uit zijn gevaren, wordt het water woeliger. Na een korte vaart bereiken we de plek waar een stel boeien aangeeft waar de vorige dag de netten werden uitgezet. Terwijl Mikkel het logge net beetje bij beetje uit het water hijst, herstelt Tarmo de gaten in de mazen. Na een poos zwoegen worden de eerste visjes zichtbaar. Dan is het alle hens aan dek. “Dit is het cruciale moment waarbij de ervaring telt”, verduidelijkt Martin. Met vereende krachten hijsen beide mannen de vangst uit het water en hevelen ’m over in Tarmo’s sloep. De haringen spartelen wild om zich heen. Wanneer het laatste visje tussen de mazen uit is geplukt en de vangst op de bodem van Tarmo’s sloep schittert, zetten we koers naar land. Daar aangekomen besluit ik niet meteen naar Pädaste terug te keren en geniet ik nog een poosje van de rust en het uitzicht. De storm heeft zijn komst afgeblazen. Het ruikt heerlijk fris en zilt. Een zeearend cirkelt boven mijn hoofd op zoek naar prooi. In de verte is zustereiland Hiiumaa zichtbaar. Ik adem diep... dit is beslist een plek waar de tijd rust. ●

Beste reisperiode

Tijdens de wintermaanden is de Baltische Zee bevroren en kun je Muhu bereiken via een spectaculaire ijsbaan. Tot in april ligt er sneeuw. Tijdens de zomermaanden is het eiland populair bij de Esten zelf.

Logeren

Pädaste Manor House is geopend van begin april tot begin november. Het landgoed beschikt over een bijzondere spa met hooibaden, Finse sauna en een hottub met uitzicht op de omliggende eilandjes. padaste.ee

Doen: mee met de vissers

Pädaste Manor House organiseert excursies als vissen met de locals, paardrijden, wildplukken en natuurwandelingen. Voor gasten staan er fietsen klaar. padaste.ee

Lekker eten

Fisk Bar in het dorpje Liiva (open van april tot oktober) is met zijn vintage interieur een gezellige ontmoetingsplek op het eiland. Je eet er lokale gerechten van eigen gevangen vis zoals de gezouten haring opgediend met wortelgroenten, bruinbrood, lente-uitjes en een hardgekookt eitje. Internationaal gerenommeerd is het New Nordic Cuisine-geïnspireerde sterrenrestaurant Alexander dat behoort tot Pädaste Manor. Chef Achim Braitsch werkt er met de lokale boeren, jagers en vissers en verwerkt er dagverse ingrediënten uit veld, lucht en zee. muhu.info

Reizen naar Estland

Voor Estland geldt: hou het reisadvies in de gaten. Dagelijks vliegt luchtvaartmaatschappij Air Baltic rechtstreeks van Amsterdam en Brussel naar Tallinn (airbaltic.com). Vanaf daar is het anderhalf uur rijden. In Kuivastu stap je op een ferry die je in een halfuur naar Muhu brengt. Een huurwagen regel je gemakkelijk vanuit Nederland. Wij maakten gebruik van Sunny Cars, die wereldwijd auto’s verhuurt, sunnycars.nl

Het eiland is vaak gehuld in mysterieuze nevels en mist.